

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА «КРОК»
КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ МЕДИЦИНИ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
до вивчення навчальної дисципліни

**«Державна політика та правові засади
громадського здоров'я»**

**ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ «МАГІСТР»
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 229 «ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я»**

Підготували: завідувач кафедри, к.мед.н., доцент Божук Б.С.
професор кафедри, д.мед.н. Солоненко І.М.
доцент кафедри, к.мед.н. Сабліна Л.В.
професор кафедри, д.мед.н. Короленко В.В.

Методична розробка розглянута та схвалена на
засіданні кафедри *прикладної медицини*
Протокол № 8 від " 15 " жовтня 2024 р.

Завідувач кафедри _____ Божук Б.С.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни “Державна політика та правові засади громадського здоров’я” є формування у слухачів сучасних теоретичних і практичних знань, умінь і навичок з державної політики та правового регулювання у сфері громадського здоров’я.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- набуття вмінь і знань з основ державної політики у сфері громадського здоров’я в умовах суспільних трансформацій в Україні, поширення інфекційних та неінфекційних захворювань, викликів воєнного часу, європейської та євроатлантичної інтеграції;
- ознайомлення із соціально-медичними проблемами стану здоров’я населення в Україні;
- формування аналітичного підходу до сучасної світової й європейської політики та стратегії у сфері громадського здоров’я; обґрунтування програм стосовно концепції Всесвітньої організації охорони здоров’я досягнення здоров’я для всіх;
- набуття вмінь і знань щодо правового регулювання громадського здоров’я; ознайомлення слухачів з сучасними світовими та європейськими трендами у сфері громадського здоров’я.

Об’єктом вивчення є державна політика та законодавство у сфері громадського здоров’я в Україні.

Структурними складовими об’єкту вивчення є аналіз державної політики та нормативно-правової бази щодо регулювання громадського здоров’я в Україні; світовий та європейський досвід законодавчого забезпечення громадського здоров’я.

Предметом дисципліни є принципи формування державної політики та нормативно-правової бази у сфері громадського здоров’я та механізми їх реалізації.

Після опанування дисципліни “Державна політика та правові засади громадського здоров’я” **здобувач повинен вміти:**

- висловлювати, обґрунтовувати і відстоювати власну позицію стосовно подій та явищ суспільного життя на основі європейського демократичного ціннісного ставлення до процесів розвитку державної політики та нормативно-правової бази щодо регулювання громадського здоров’я;
- розробляти пропозиції (проекти) щодо визначення стратегічних цілей і завдань розвитку галузі громадського здоров’я на основі результатів системного аналізу соціально-економічного стану розвитку держави та євроінтеграційного вектору розвитку;

- з урахуванням особливостей громадського здоров'я, використовуючи технології типових методів управління, визначати технологію управління системою, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та застосовуваними ресурсами;
- здійснювати планування, організацію та контроль виконання завдань державних, регіональних, галузевих (міжгалузевих) програм і проектів у сфері громадського здоров'я, застосовуючи різні види планування;
- визначати ефективність діючих форм і методів управління у сфері громадського здоров'я за результатами аналізу програм розвитку територій, галузі, вітчизняного і зарубіжного досвіду їх реалізації в контексті європейської інтеграції України, використовуючи методи порівняльного та інституційного аналізу;
- розробляти пропозиції щодо удосконалення українського законодавства у сфері громадського здоров'я;
- використовувати зарубіжний досвід при удосконаленні правового регулювання у сфері громадського здоров'я.

Слухач повинен знати:

- основи державної соціальної політики та політики у сфері громадського здоров'я в умовах суспільних трансформацій в Україні;
- основні соціально-медичні проблеми стану громадського здоров'я в Україні;
- теоретико-методологічні підходи до формування аналітичного підходу до сучасної світової й європейської політики та стратегії в галузі охорони здоров'я; обґрунтування програм стосовно концепції Всесвітньої організації охорони здоров'я досягнення здоров'я для всіх;
- сутність державної політики з поліпшення рівня здоров'я населення в Україні.

Слухач повинен мати навички:

- висловлювати і відстоювати власну позицію стосовно подій та явищ суспільного життя на основі знань стосовно державної політики у сфері громадського здоров'я;
- розробляти пропозиції (проекти) щодо визначення стратегічних цілей і завдань розвитку сфери громадського здоров'я на основі знань системного аналізу соціально-економічного стану розвитку держави та євроінтеграційного вектору розвитку;
- управляти системою, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та застосовуваними ресурсами у сфері громадського здоров'я;
- здійснювати планування, організацію та контроль виконання завдань державних, регіональних, галузевих (міжгалузевих) програм і проектів розвитку відповідної території чи галузі, застосовуючи знання з управлінських технологій у сфері громадського здоров'я.

Форми вивчення дисципліни:

Основними організаційними формами вивчення дисципліни “Державна політика та правові засади громадського здоров'я” є: лекції,

практичні заняття, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань та контрольні заходи – презентації, тести, залік.

Форми індивідуальних завдань:

Для засвоєння знань і формування вмінь, що передбачаються внаслідок вивчення дисципліни “Державна політика та правові засади громадського здоров’я” можуть бути використані такі форми індивідуальних завдань: підготовка рефератів, аналітичних доповідей, проектів управлінських рішень (програм, постанов, розпоряджень тощо).

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в час, вільний від аудиторних занять. Вона передбачає опрацювання монографій та інших наукових праць, підручників, навчальних і методичних посібників, вивчення та ознайомлення з положеннями законодавчих та інших нормативно-правових актів, матеріалів, отриманих засобами інформаційних технологій тощо.

Кількість кредитів – 6.

Форма контролю - залік.

Форма підсумкового контролю – оцінка за результатами поточного та підсумкового контролю.

2. Зміст дисципліни за темами

Тема 1. Основи державної політики і стратегії у сфері громадського здоров’я в Україні. Концепція реформування сфери громадського здоров’я в Україні.

Тема 2. Практичне заняття: “Методологія оцінки впливу політичних рішень на стан громадського здоров’я”.

Тема 3. Законодавчо-нормативні засади у сфері громадського здоров’я та підходи до визначення особливостей державної політики в Україні.

Тема 4. Оцінка відповідності законодавчої бази України міжнародним вимогам щодо пріоритетів державної політики”.

Тема 5. Практичне заняття: “Соціологічні методи дослідницької роботи у сфері соціальних процесів, зокрема, у сфері громадського здоров’я”.

Тема 6. “Захист навколишнього середовища та стан суспільного здоров’я”. Збереження і раціональне використання природних ресурсів.

Тема 7. Практичне заняття: “Роль центральної та регіональної виконавчої влади у виробленні та реалізації державної політики у сфері громадського здоров’я в Україні”.

Тема 8. Ефективність структурно-функціональних змін у сфері громадського здоров’я України та управління нею.

Тема 9. Розвиток організаційної структури у сфері громадського здоров’я України відповідно до суспільних потреб.

Тема 10. Практичне заняття: Шляхи підвищення рівня децентралізації управління інституціями у сфері громадського здоров’я.

Тема 11. Роль недержавних, громадських професійних організацій у розробці та реалізації державної політики у сфері громадського здоров'я.

Тема 12. Практичне заняття: “Законодавче регулювання фінансових і економічних відносин у сфері громадського здоров'я України”.

Тема 13. Стратегії контролю витрат і ефективного розподілу ресурсів та правові можливості їх застосування у сфері громадського здоров'я України.

Тема 14. Основні завдання щодо гармонізації законодавства України у сфері громадського здоров'я з міжнародними правовими стандартами.

Тема 15. Порівняльний аналіз політики у сфері громадського здоров'я Всесвітньої організації охорони здоров'я, країн Європейського Союзу та України.

3. План лекцій

Лекція 1. Основи державної політики і стратегії у сфері громадського здоров'я в Україні. Концепція реформування сфери громадського здоров'я в Україні.

План лекції:

1. Основи державної політики і стратегії у сфері громадського здоров'я в Україні.
2. Основні проблеми сфери громадського здоров'я в Україні.
3. Основні напрями реформування сфери громадського здоров'я в Україні.

Анотація: Створення умов для ефективних і доступних медичних послуг та медичного обслуговування населення є конституційним обов'язком держави, а збереження, охорона та зміцнення здоров'я та благополуччя громадян – одним із ключових завдань та пріоритетів. Здоров'я населення є не лише показником сучасного соціально-економічного стану країни, а й запорукою її розвитку завдяки зростанню можливостей для реалізації індивідуального потенціалу громадян внаслідок збільшення тривалості і якості життя. На цій основі удосконалюється державна політика і стратегія сфери громадського здоров'я громадян України, зокрема, підготовка високопрофесійних кадрів.

Перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Охорона здоров'я та сфера громадського здоров'я як соціальна інституція.

Перелік проблемних питань:

1. Визначити основні проблеми сфери громадського здоров'я в Україні.

Список рекомендованої літератури:

основної

1. Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні: навч. посіб. / кер. авт. кол. І.М. Солоненко, Л.І. Жаліло. Київ: Вид-во НАДУ, 2004. 116 с.
2. Громадське здоров'я : навчальний посібник /Т.С. Грузєва, Л.І. Галієнко, Н.В. Гречишкіна та ін. Київ: Книга-плюс, 2021. 296 с.
3. Основні шляхи подальшого розвитку системи охорони здоров'я в Україні / під заг.ред. В.М. Лехан, В.М. Рудого. Київ: Вид-во Раєвського, 2005. 168 с.

додаткової

1. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: операційний посібник / В. Ляшко, Н. Півень, М. Брага та ін. Київ: Центр громадського здоров'я МОЗ України, 2019. 62 с.
URL : https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Manual_Development%20and%20funding%20of%20regional%20and%20local%20public%20health%20programs_print_210x297%2B3mm.pdf
2. Управління підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров'я / За ред. О.В. Баєвої та І.М. Солоненка. Київ: Вид-во МАУП, 2007. 374 с.

Лекція 2. Законодавчо-нормативні засади сфери громадського здоров'я в Україні та підходи до визначення особливостей державної політики.

План лекцій:

1. Удосконалення організаційного механізму сфери громадського здоров'я в сучасних умовах в Україні.
2. Стимулюючі законодавчо-нормативні методи удосконалення організаційного механізму у сфері громадського здоров'я.
3. Менеджмент сфери громадського здоров'я, його нормативно-правове забезпечення.

Анотація: розроблені нормативно-правові документи сфери громадського здоров'я в Україні базуються на положеннях “Основ законодавства про охорону здоров'я” та базового, системоутворюючого закону «Про систему громадського здоров'я». Сучасні виклики соціогуманітарної сфери, асоційовані з пандемією COVID-19, повномасштабною війною та пов'язані з ними соціально-економічні зміни потребують модернізації нормативно-правової бази відповідно до сучасних світових, європейських та національних трендів у сфері громадського здоров'я.

Перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Співставити соціально-економічні умови у країнах ЄС і їх відображення в нормативно-правових актах сфери громадського здоров'я

Перелік проблемних питань:

1. Як підвищити дієвість прийнятих в Україні нормативно-правових актів?

Список рекомендованої літератури:

основної

1. Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні: навч. посіб. / кер. авт. кол. І.М.Солоненко, Л.І.Жаліло. Київ: Вид-во НАДУ, 2004. 116 с.
2. Громадське здоров'я : навчальний посібник /Т.С. Грузєва, Л.І. Галієнко, Н.В. Гречишкіна та ін. Київ: Книга-плюс, 2021. 296 с.
3. Управління охороною здоров'я на місцевому рівні: національний та зарубіжний досвід: навч. посіб. / О.Ю. Оболенський, І.М. Солоненко, Л.І. Жаліло. та ін. Київ.: Асоціація міст України та громад, 2007. 191 с.

додаєткової

1. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: операційний посібник / В. Ляшко, Н. Півень, М. Брага та ін.. Київ: Центр громадського здоров'я МОЗ України, 2019. 62 с.
URL :
https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Manual_Development%20and%20ofunding%20of%20regional%20and%20local%20public%20health%20programs_print_210x297%2B3mm.pdf
2. Управління підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров'я / за ред. О.В. Баєвої та І.М. Солоненка. Київ: Вид-во МАУП, 2007
374 с.

Лекція 3. Ефективність структурно-функціональних змін сфери громадського здоров'я України та управління змінами.

План лекції:

1. Структурно-функціональні особливості сфери громадського здоров'я в Україні.
2. Автономізація інституцій сфери громадського здоров'я в Україні.
3. Моделі запровадження договірних відносин у сфері громадського здоров'я між замовниками та надавачами послуг.

Анотація: Реформа системи громадського здоров'я, зосереджена на посиленні інститутів громадського здоров'я, систем епіднагляду та біобезпеки, що отримала базовий, системоутворюючий закон, наразі концентрує свої зусилля на розвитку мережі регіональних центрів контролю та профілактики хвороб та посилення координаційної ролі головної експертної установи у сфері громадського здоров'я.

Перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Аналіз структурно-функціональних змін закладів системи громадського здоров'я України.

2. З'ясувати сутність ролі органів місцевого самоврядування та територіальних громад щодо громадського здоров'я населення.

Перелік проблемних питань:

1. Яким чином підвищити інформованість і відповідальність представників органів місцевої влади щодо громадського здоров'я населення.

Список рекомендованої літератури: основної

1. Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні: навч. посіб. / кер. авт. кол. І.М.Солоненко, Л.І.Жаліло. Київ: Вид-во НАДУ, 2004. 116 с.
2. Громадське здоров'я : навчальний посібник /Т.С. Грузева, Л.І. Галієнко, Н.В. Гречишкіна та ін. Київ: Книга-плюс, 2021. 296 с.
3. Управління охороною здоров'я на місцевому рівні: національний та зарубіжний досвід: навч. посіб. / О.Ю. Оболенський, І.М. Солоненко, Л.І. Жаліло. та ін. Київ.: Асоціація міст України та громад, 2007. 191 с.

додаткової

1. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: операційний посібник / В. Ляшко, Н. Півень, М. Брага та ін.. Київ: Центр громадського здоров'я МОЗ України, 2019. 62 с.
2. Управління підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров'я / За ред. О.В. Баєвої та І.М. Солоненка. Київ: Вид-во МАУП, 2007 374 с.

Лекція 4. Основні завдання щодо гармонізації законодавства України у сфері охорони здоров'я з міжнародними правовими стандартами.

План лекції:

1. Роль стандартів громадського здоров'я в забезпеченні населення якісними послугами.
2. Стандартизація надання послуг з громадського здоров'я на основі всеохоплюючого управління якістю в країнах Європейського Союзу.
3. Особливості стандартизації якості послуг з громадського здоров'я в країнах перехідної економіки.

Анотація: Спрямування політики України на євроінтеграційні процеси, в тому числі в галузі громадського здоров'я потребує узгодженості законодавства України з міжнародними правовими нормами, які стосуються, в першу чергу, якості надання послуг з громадського здоров'я. Ознайомлення з європейськими стандартами якості сприятиме позитивним змінам стосовно покращення стану громадського здоров'я в Україні.

Перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Чим відрізняються стандарти TQM (всеохоплююче управління якістю послуг) і ISO (міжнародні стандарти якості)?

Перелік проблемних питань:

1. Яким чином можна реалізувати європейські стандарти якості надання послуг з покращення громадського здоров'я в окремих регіонах України?

**Список рекомендованої літератури:
основної**

1. Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні: навч. посіб. / кер. авт. кол. І.М.Солоненко, Л.І.Жаліло. Київ: Вид-во НАДУ, 2004. 116 с.
2. Громадське здоров'я : навчальний посібник /Т.С. Грузева, Л.І. Галієнко, Н.В. Гречишкіна та ін. Київ: Книга-плюс, 2021. 296 с.
3. Управління охороною здоров'я на місцевому рівні: національний та зарубіжний досвід: навч. посіб. / О.Ю. Оболенський, І.М. Солоненко, Л.І. Жаліло. та ін. Київ.: Асоціація міст України та громад, 2007. 191 с.

додаткової

1. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: операційний посібник / В. Ляшко, Н. Півень, М. Брага та ін.. Київ: Центр громадського здоров'я МОЗ України, 2019. 62 с.
URL :
https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Manual_Development%20and%20funding%20of%20regional%20and%20local%20public%20health%20programs_print_210x297%2B3mm.pdf
2. Управління підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров'я / За ред. О.В. Баєвої та І.М. Солоненка. Київ: Вид-во МАУП, 2007. 374 с.

1. Теми практичних занять

До складу модуля входять практичні заняття, що забезпечують вироблення навичок в актуальних питаннях державного управління, політики і стратегії щодо охорони здоров'я в сучасній Україні. Активна участь слухачів в виконанні практичної роботи сприяє набуттю умінь щодо формулювання позицій в ділових паперах, письмового викладання змісту своєї думки. Навички оформлення ділових паперів, чітке і коротке викладення певного управлінського акту, будуть сприяти підвищенню якості магістра державного управління.

Тема 1. Методологія оцінки впливу політичних рішень на стан громадського здоров'я.

Мета: розробити підхід до визначення впливу політичних рішень на стан громадського здоров'я.

Завдання:

1. Дати визначення методу оцінки впливу на здоров'я (ОВЗ).
2. Визначити управлінські методи, що дозволяють оцінити вплив політичних рішень на стан громадського здоров'я.
3. Розробити тестовий метод визначення впливу політичних рішень на стан громадського здоров'я.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичного заняття: підготовка до практичного заняття включає прослуховування лекції, огляд літератури та документів з даного питання; складання плану дій та основних кроків його реалізації. Визначити методи контролю за виконанням плану дій.

Регламент проведення практичного заняття: 15-20 хв. обговорення мети і завдання, 45-60 хв. виконання практичного завдання, 15-20 хв. презентація.

Навчальні цілі: в результаті практичної роботи слухач набуває **умінь** оцінювати вплив на здоров'я, навичок з проведення оцінки та знання основ методу.

Оцінювання слухачів: за 100-бальною системою оцінювання знань, умінь і навичок.

Список рекомендованої основної та додаткової літератури:

1. Оцінка впливу регуляторних актів на здоров'я населення в Україні як складова підходу «Здоров'я в усіх політиках: Аналітичний документ (Policy Paper) / Україно-швейцарський проєкт «Діємо для здоров'я». Київ, 2024. 92 с. https://drive.google.com/file/d/1Uu-m_uYarjhZ0uo0qVXcf9yRHGPQo7Tz/view

Комплект індивідуальних завдань складається з літературного джерела (1), роздаткового матеріалу.

Тема 2. Соціологічні методи дослідницької роботи у сфері соціальних процесів.

Мета: адаптувати соціологічні методи опитування до сфери соціальних аспектів у сфері громадського здоров'я.

Завдання:

1. Дати визначення методу соціологічного опитування щодо громадського здоров'я.
2. Визначити управлінські аспекти методу соціологічного опитування.
3. Розробити тестовий метод визначення проблем громадського здоров'я через соціологічне опитування.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичного заняття: підготовка до практичного заняття включає прослуховування лекції, огляд літератури та документів з даного питання; складання плану дій та основних кроків його реалізації. Визначити методи контролю за виконанням плану дій.

Регламент проведення практичного заняття: 15-20 хв. обговорення мети і завдання, 45-60 хв. виконання практичного завдання, 15-20 хв. презентація.

Навчальні цілі: в результаті практичної роботи слухач набуває **умінь** соціологічного опитування щодо громадського здоров'я, **навичок** з проведення опитування та **знання** основ методу.

Оцінювання слухачів: за 100-бальною системою оцінювання знань, умінь і навичок.

Список рекомендованої основної та додаткової літератури:

1. Організація соціологічних опитувань пацієнтів/їх представників і медичного персоналу у закладах охорони здоров'я: методичні рекомендації Міністерства охорони здоров'я України/ В.В. Горачук, Ю.В. Вороненко, Н.Г. Гойда НГ та ін.. *Сімейна медицина*. 2016. № 5(67). С. 118–125 URL: <https://family-medicine.com.ua/2412-8708/article/view/248812/251014>

Комплект індивідуальних завдань складається з літературного джерела (1), роздаткового матеріалу.

Тема 3. Роль центральної та регіональної виконавчої влади у виробленні та реалізації державної політики з громадського здоров'я в Україні.

Мета: розробити аналітичний підхід до визначення ролі центральної та регіональної виконавчої влади у виробленні та реалізації державної політики з громадського здоров'я.

Завдання:

1. Визначення ролі центральної та регіональної виконавчої влади у виробленні та реалізації державної політики з громадського здоров'я.
2. Визначити управлінські аспекти, що дозволяють оцінити роль центральної та регіональної виконавчої влади у виробленні та реалізації державної політики з громадського здоров'я.
3. Провести тестування щодо ролі центральної та регіональної виконавчої влади у виробленні та реалізації державної політики з громадського здоров'я.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичного заняття: підготовка до практичного заняття включає прослуховування лекції, огляд літератури та документів з даного питання; складання плану дій та основних кроків його реалізації. Визначити методи контролю за виконанням плану дій.

Регламент проведення практичного заняття: 15-20 хв. обговорення мети і завдання, 45-60 хв. виконання практичного завдання, 15-20 хв. презентація.

Навчальні цілі: в результаті практичної роботи слухач набуває **умінь** визначати роль центральної та регіональної виконавчої влади у виробленні та реалізації державної політики з громадського здоров'я, **навичок** з проведення визначення та **знання** основ методу.

Оцінювання слухачів: за 100-бальною системою оцінювання знань, умінь і навичок.

Список рекомендованої основної та додаткової літератури:

1. Громадське здоров'я : навчальний посібник /Т.С. Грузева, Л.І. Галієнко, Н.В. Гречишкіна та ін. Київ: Книга-плюс, 2021. 296 с.
2. Управління охороною здоров'я на місцевому рівні: національний та зарубіжний досвід: навч. посіб. / О.Ю. Оболенський, І.М. Солоненко, Л.І. Жаліло. та ін. Київ.: Асоціація міст України та громад, 2007. 191 с.

Комплект індивідуальних завдань складається з літературного джерела (1), роздаткового матеріалу.

Тема 4. Практичне заняття: Шляхи розвитку децентралізації управління інституціями громадського здоров'я.

Мета: розробити метод визначення шляхів підвищення рівня децентралізації управління інституціями громадського здоров'я.

Завдання:

1. Дати визначення поняттю децентралізації управління інституціями громадського здоров'я.
2. Навести приклади децентралізації в країнах Європи, вказати їх позитивні і негативні сторони.
3. Розробити методи впровадження децентралізації в інституціях громадського здоров'я в Україні.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичного заняття: підготовка до практичного заняття включає прослуховування лекції, огляд літератури та документів з даного питання; складання плану дій та основних кроків його реалізації. Визначити методи контролю за виконанням плану дій.

Регламент проведення практичного заняття: 15-20 хв. обговорення мети і завдання, 45-60 хв. виконання практичного завдання, 15-20 хв. презентація.

Навчальні цілі: в результаті практичної роботи слухач набуває **умінь** оцінювати позитивні і негативні сторони децентралізації в управлінні, **навичок** з проведення оцінки та **знання** основ методу.

Оцінювання слухачів: за 100-бальною системою оцінювання знань, умінь і навичок.

Список рекомендованої основної та додаткової літератури:

1. Громадське здоров'я : навчальний посібник /Т.С. Грузева, Л.І. Галієнко, Н.В. Гречишкіна та ін. Київ: Книга-плюс, 2021. 296 с.

Комплект індивідуальних завдань складається з літературного джерела (1), роздаткового матеріалу.

Тема 5. Законодавче врегулювання фінансових і економічних відносин у сфері громадського здоров'я України.

Мета: розробити пропозиції щодо врегулювання фінансових і економічних відносин у сфері громадського здоров'я України.

Завдання:

1. Дати оцінку існуючим законодавчим актам щодо врегулювання фінансових і економічних відносин у сфері громадського здоров'я України.
2. Визначити управлінські аспекти фінансових і економічних відносин у сфері громадського здоров'я України.
3. Сформулювати пропозиції щодо фінансових і економічних відносин у сфері громадського здоров'я України.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичного заняття: підготовка до практичного заняття включає прослуховування лекції, огляд літератури та документів з даного питання; складання плану дій та основних кроків його реалізації. Визначити методи контролю за виконанням плану дій.

Регламент проведення практичного заняття: 15-20 хв. обговорення мети і завдання, 45-60 хв. виконання практичного завдання, 15-20 хв. презентація.

Навчальні цілі: в результаті практичної роботи слухач набуває **умінь** визначати фінансові та економічні засади у сфері громадського здоров'я України, **навичок** з проведення визначення та знання основ методу.

Оцінювання слухачів: за 100-бальною системою оцінювання знань, умінь і навичок.

Список рекомендованої основної та додаткової літератури:

1. Громадське здоров'я : навчальний посібник /Т.С. Грузєва, Л.І. Галієнко, Н.В. Гречишкіна та ін. Київ: Книга-плюс, 2021. 296 с.
2. Управління охороною здоров'я на місцевому рівні: національний та зарубіжний досвід: навч. посіб. / О.Ю. Оболенський, І.М. Солоненко, Л.І. Жаліло. та ін. Київ.: Асоціація міст України та громад, 2007. 191 с.
3. Солоненко Н. Економіка охорони здоров'я: навч. посіб. Київ: Вид-во МАУП, 2014. 416 с.

2. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота слухачів – один з основних засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять.

Головною **метою** самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи **знань, вмінь та навичок**, а також **самостійне вивчення** та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі.

Самостійна робота слухачів над навчальною дисципліною (модулем) “Державна політика та правові засади громадського здоров'я” включає такі **форми**:

- самостійне вивчення окремих питань за темами ;

- самостійна робота з літературними джерелами з метою кращого засвоєння програмного матеріалу після відвідування лекцій;
- підготовка модульних завдань;
- практична підготовка на базах стажування або за місцем роботи та оформлення звіту про виконання практичних завдань ;
- підготовка вибіркового дослідницького завдання на базі критичного огляду наукових публікацій, розробки пропозицій щодо вирішення актуальних проблем або прогнозів за обраною тематикою;
- презентація результатів виконання вибіркового дослідницького завдання.

5.1. Тематика рекомендованих модульних завдань

Тематика¹ обов'язкових модульних завдань обирається слухачем за погодженням із викладачем.

Пропонується більш поглиблено розглянути питання:

1. Роль органів місцевого самоврядування в покращенні здоров'я населення територіальної громади.
2. Оцінка стану процесу реформування системи охорони громадського здоров'я в Україні.

5.2. Основна тематика вибіркового дослідницького або практичного завдання

Одне з наведених нижче вибірконе завдання обирається слухачем за погодженням із викладачем.

1. Виконати порівняльний аналіз можливості управління факторами ризику здоров'я населення міста Києва.
2. Виконати порівняльний аналіз можливості управління факторами ризику здоров'я населення міста Житомира.

6. Перелік орієнтовних тем дослідницького завдання (творчої роботи)

1. Система охорони здоров'я і її соціальна роль в Україні.
 2. Аналіз можливості управління факторами ризику здоров'я населення України.
 3. Стратегія реформування системи охорони громадського здоров'я на муніципальному рівні.
 4. Роль органів місцевого самоврядування в покращенні здоров'я населення територіальної громади.
 5. Реформування системи охорони здоров'я в Україні: стан і перспективи.
-

6. Законодавче врегулювання фінансово-економічних проблем охорони здоров'я в Україні.
7. Обґрунтування ролі органу місцевого самоврядування як замовника медичних послуг.

7. Рекомендована література

7.1. Основна література:

1. Державна політика з охорони громадського здоров'я в Україні: навч. посіб. / кер. авт. кол. І.М. Солоненко, Л.І. Жаліло. Київ: Вид-во НАДУ, 2004. 116 с.
2. Громадське здоров'я : навчальний посібник /Т.С. Грузева, Л.І. Галієнко, Н.В. Гречишкіна та ін. Київ: Книга-плюс, 2021. 296 с.
3. Управління охороною здоров'я на місцевому рівні: національний та зарубіжний досвід: навч. посіб. / О.Ю. Оболенський, І.М. Солоненко, Л.І. Жаліло. та ін. Київ.: Асоціація міст України та громад, 2007. 191 с.
4. Реформування системи охорони здоров'я на муніципальному рівні: навч. посіб. /І.М. Солоненко, О.П. Попов, Л.І. Жаліло, К.О. Надутий. Київ: Вид-во НАДУ, 2007. 211 с.

7.2. Нормативно-правова література

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 14 січня 1998 року № 16/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Про схвалення Концепції розвитку системи громадського здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 р. № 1002-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/249618799>
4. Про систему громадського здоров'я: Закон України від 6 вересня 2022 року № 2573-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#Text>

7.3. Додаткова література:

1. Розробка та фінансування регіональних і місцевих програм громадського здоров'я: операційний посібник/ В. Ляшко, Н. Півень, М. Брага та ін.. Київ: Центр громадського здоров'я МОЗ України, 2019. 62 с. URL : https://phc.org.ua/sites/default/files/users/user90/Manual_Development%20and%20funding%20of%20regional%20and%20local%20public%20health%20programs_print_210x297%2B3mm.pdf
2. Управління підприємницькою діяльністю в галузі охорони здоров'я. / за ред. О.В. Баєвої, І.М. Солоненка. К.: Вид-во МАУП, 2007. 374 с.

3. Ярош Н.П. Державні соціальні стандарти у сфері охорони здоров'я України: монографія. К.: Вид-во НАДУ, 2006. 196 с.
4. Солоненко Н. Економіка охорони здоров'я: навч. посіб. К.: Вид-во МАУП, 2014. 416 с.

7.4. Рекомендовані адреси сайтів.

1. WHO Country Cooperation Strategy, Ukraine 2024–2030. URL: <https://www.who.int/europe/publications/i/item/WHO-EURO-2024-9329-49101-73236>
2. Центр громадського здоров'я МОЗ України. Матеріали з промоції здоров'я. URL: <https://phc.org.ua/promociya-zdorovya/materiali-z-promocii-zdorovya>